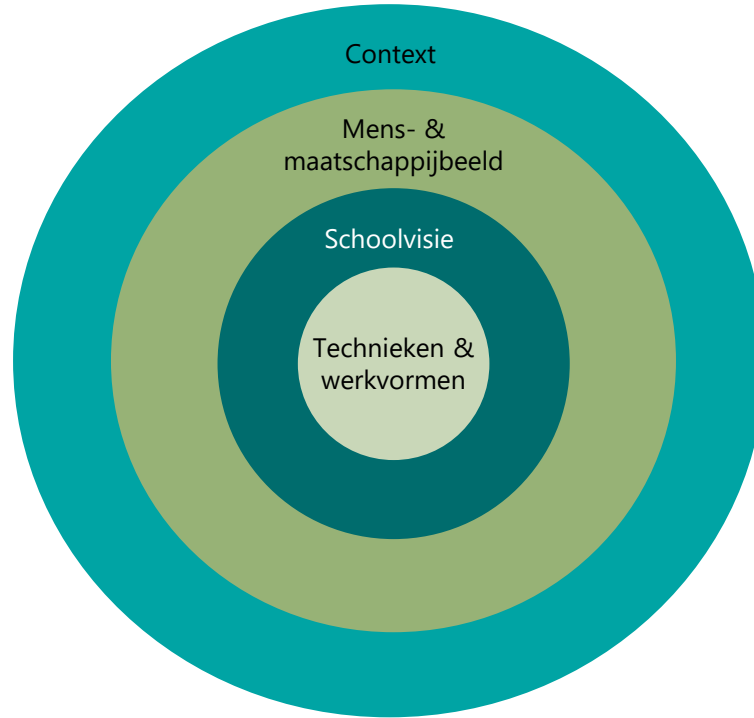

Visie op onderwijzen & leren

Theorie en praktijk in een notendop

(Methode)onderwijs

Visie op onderwijzen en leren

0. Doelgericht ervaringsleren

Natuurlijke nieuwsgierigheid, ervaringsgericht

- Leerhonger, kind wil van nature leren
- Proefondervindelijk verkennen
- Intrinsieke motivatie
- Letterlijk: natuur, naar buiten gaan

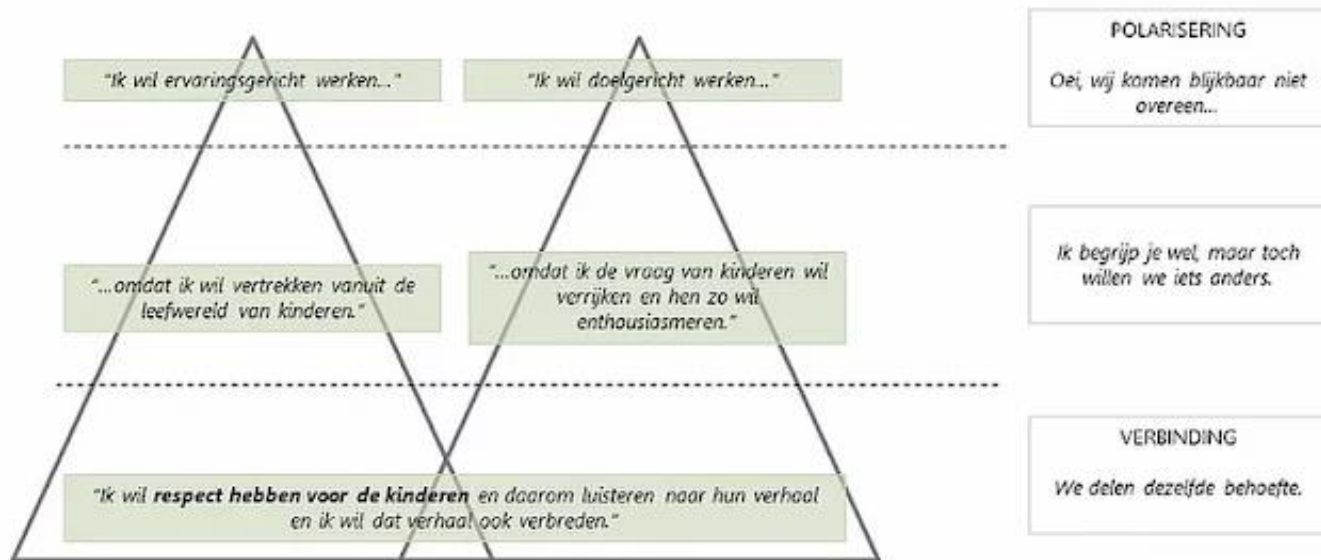
Wereld binnen brengen, doelgericht

- Natuurlijke nieuwsgierigheid voeden
- Uitdagen, prikkelen, inspireren
- Kwaliteitsvol onderwijs (ODET)
- Verbreden en verdiepen
- Scaffolding

- *Proefondervindelijk verkennen*
- *Intrinsieke motivatie*
- *Ervaringsleren*
- *Scaffolding*
- *Jef & Jos*

Schijnbare paradox

"Ik wil respect hebben voor de kinderen en daarom luisteren naar hun verhaal en ik wil dat verhaal ook verbreden."

0. Doelgericht ervaringsleren

Zin van de dag/week

Onderzoek: koffie zetten

Project: stenen

Moestuun op school

1. Coöperatief

- Coöperatieve werkvormen
- Klasraad, schoolraad, meeting
- Ouderbetrokkenheid en – participatie
- Gedeeld leiderschap

Burgerschap al doende leren

- *Cultuur:*
 - Elke dag samen leven, beslissen, overleggen.
 - Alle meningen verkennen en serieus nemen.
 - Samen verantwoordelijk voor het goed bestuur van onze klas en school.
- *Structuur:* klasraad, schoolraad, meeting, forum, coöperatieve werkvormen,...

Samen school maken

- Voorleven, *teach what you preach*
- *Cultuur:*
 - Samen verantwoordelijk voor het goed bestuur van onze school.
 - Gedeeld leiderschap: vanuit visie beslissen, samen in de arena
- *Structuur:*
 - Teamteaching, pedagogische werkgroepen
 - Participatief bestuur, werkgroepen
 - Ouderbetrokkenheid en -participatie

1. Coöperatief

Klasraad

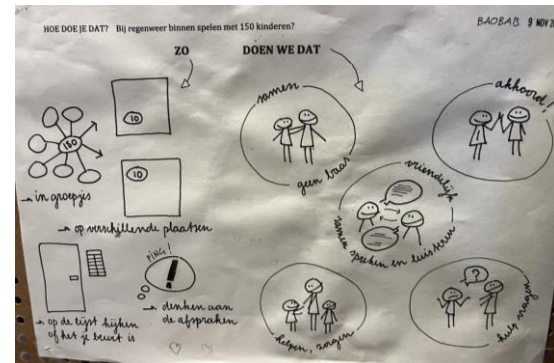
Oudercafé

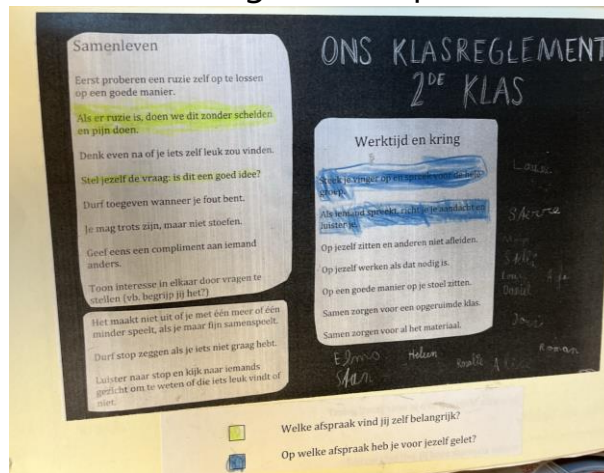
Baobab

Samen regels opstellen (meeting)

Zelf klasreglement opstellen

Duo-onderzoek

2. Geëngageerd

- Cultuurbeschouwing
- Motivatieleer
- Scaffolding
- Emancipatie in onderwijs
- Brede school
- Earth Charter

Niveau leerling

- Standpunt (leren) innemen. (cfr. **cultuurbeschouwing**)
- Actie (leren) ondernemen
 - Project: bijv. protestposter onveilig verkeer
- Intrinsieke motivatie: vanuit interesse, prikkelen en uitdagen, leer- én faalpezier
- Emanciperend: eigenaarschap bij kind, scaffolding
- Leefregel: *Respect voor jezelf, de ander, de omgeving*

Niveau school

- Voorleven, *teach what you preach*
- Brede school: duurzame, structurele partnerschappen met buurt
- Samen werken aan een rechtvaardige wereld: bijv. bio-maaltijden, inzamelacties,...
- Aandacht voor kwetsbare groepen, drempels op school wegnemen

3. Betekenisvolle taken

- *Projectwerking, werkstuk maken*
- *Proefondervindelijk verkennen*
- *Cognitieve leerpsychologie: actief verwerken*

Inhoud

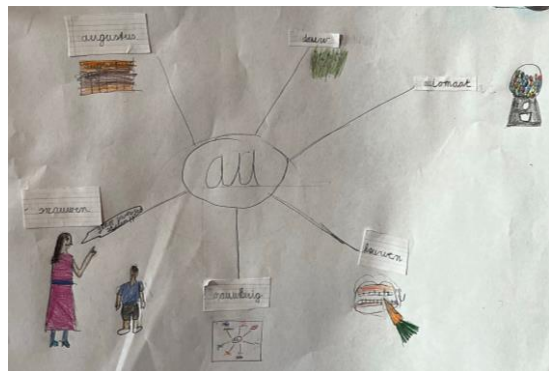
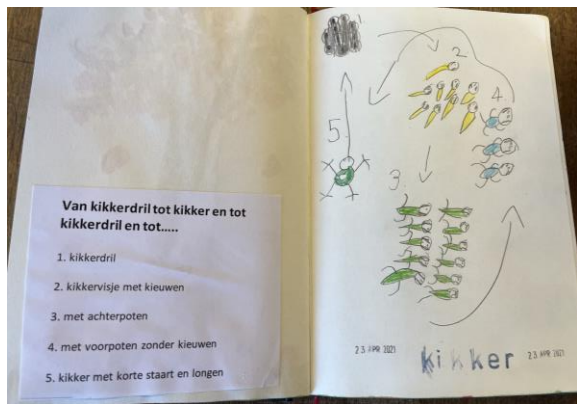
- Link met de realiteit: waarom leren we?
- Complex, zoals 'in het echt'
- Levend leren, beklijvend
- Inspelen op natuurlijke nieuwsgierigheid
- Opnieuw: **doelgericht** ervaringsleren
- Actief verwerken (effectieve didactiek!):
proefondervindelijk, werkstuk maken,
presenteren, zelfverklaren, mindmap,...
- Je tot leerstof verhouden: wat kan ik
hiermee, wat betekent dit nu voor mij?

Vorm

- Geïntegreerd, leergebiedoverschrijdend werken
- Projectmatig werk
- Portfoliomap, vrije tekstboek, ervaringsboek, buitenboek, groeiboek,...
- Graadsklassen, peer tutoring

3. Betekenisvolle taken

Ervaringen: complex, actief verwerken, onderzoeken

4. Inspraak & verantwoordelijkheid

Inspraak

- Eigen leerproces mee sturen: zelfevaluatie, portfolio, groeimap, kindgesprek
- Kind serieus nemen, gelijkwaardigheid
- Opnieuw: klasraad, schoolraad, kinderparlement, schoolmeeting,...
- Keuze onderwerp project, werkstuk, onderzoek,...

Verantwoordelijkheid

- Actief deel van de klasgroep; geen *vrijheid blijheid*
- Groepswerk, peer tutoring, duoleren,...
- Rondevraag of werkstuk: onderzoeken voor de groep en terug verslag uitbrengen
- Contractwerk

- *Portfolio en brevet*
- *Kindgesprek*
- *Klasraad, schoolraad, meeting*
- *Contractwerk*

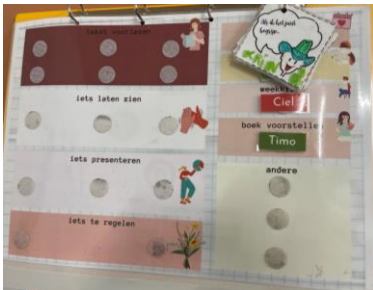

4. Inspraak & verantwoordelijkheid

Met een mes leren werken

Kringgesprek leiden

Eigen leervorderingen bijhouden

Zelfstandig onderzoeken

Contractwerk

Zelf klaskrant maken

5. Spiraalleren

- Focusdoelen
- Zone van naaste ontwikkeling
- Leerspiraal
- Succescriteria
- Formatief evalueren
- Drie sporen

Focusdoelen

- Focus pakken, geen 20 doelen afvinken
- Zone van naaste ontwikkeling > > focusdoel m.b.v. leerspiraal en leerplandoelen/ODET bepalen
- Formatief evalueren
- Succescriteria: kinderen betrekken, eindvlag helder en concreet maken
- **Spiraalleren (Bruner)** = herhaaldelijke ontmoetingen met gelijkaardige inhoud, maar telkens verdiepend en verbredend (bijv. project 'oertijd' bij kleuters en in oudste lager)

Drie sporen

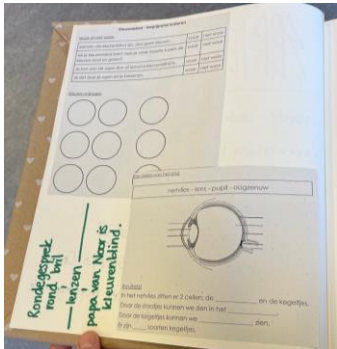
- **Vaste werking**: herhaald leren en oefenen; gegarandeerd aanbod voor elk kind tijdens elk schooljaar
- **Ervaringsgericht vanuit de klasgroep**: projecten, onderzoek, rondvraag **met focusdoel**
- **Gestuurd aanbod vanuit de begeleider**: gepland of ad hoc **met focusdoel**

5. Spiraalleren

Focusdoel in onderzoek

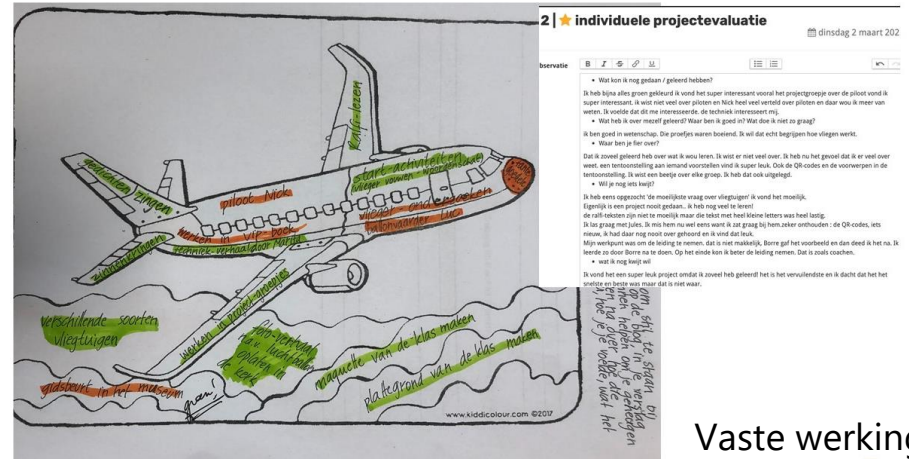
Focusdoel WO in rondvraag

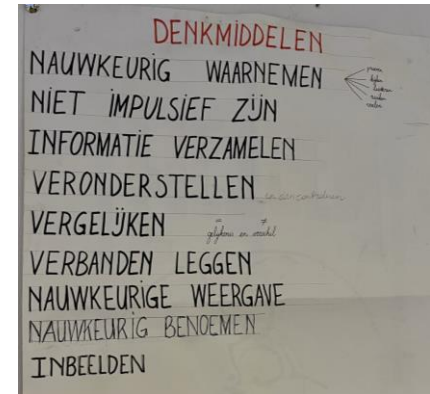
Zelfstandig werken met focusdoel

Project 'vliegen' formatief evalueren

Vaste werking: denkmiddelen

6. Soepele leerlijn

- Cahier W.O.
- Drie pedagogen (Reggio Emilia)
- Zone van naaste ontwikkeling
- Schooleigen leerlijnen W.O.

Theorie

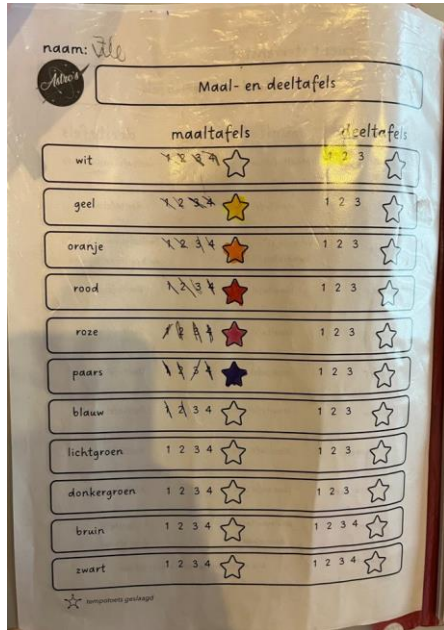
- Elk kind uniek, eigen leerproces vs. coöperatief leren, drie pedagogen
- Welbevinden en betrokkenheid: twee indicatoren én voorwaarden voor leren (dus geen strakke leerlijnen die druk leggen)
- !!! Lat blijft hoog liggen! Veel meer uitgaan van zone van naaste ontwikkeling
- Terug naar ODET
- Vertrouwen aan begeleiders en scholen

In de praktijk

- Cahier W.O.
- Vaste werking in kaart brengen > ervaringsgerichte didactiek versterken > schooleigen leerlijnen geënt op pedagogisch project en context
- Focusdoelen maken, sterkere kennis van ODET (zie ook WO-waaijer)
- **Zelf nog in onderzoek...**

6. Soepele leerlijn

Soepel leerpad rekenen

ODET WO in een notendop

Soepele leerlijn 'oriëntatie': jaarlijks kamp j-kl tot o-la.

7. Ervaringscyclus

- Ervaringsleren en –cyclus
- Vijfvragenmodel
- Kring/ronde

Theorie (Kolb)

- Van ervaring naar **leerkans** (dus niet louter 'ervaren'!!!)
- Concrete ervaring > reflecteren > analyseren > plannen
- Van impressie naar expressie; binnenwereld en buitenwereld verbinden
- Ervaring kan je ook inbrengen, stimuleren, aanbieden
- Langdurig leereffect

In de praktijk

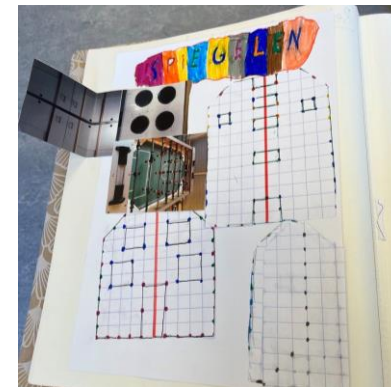
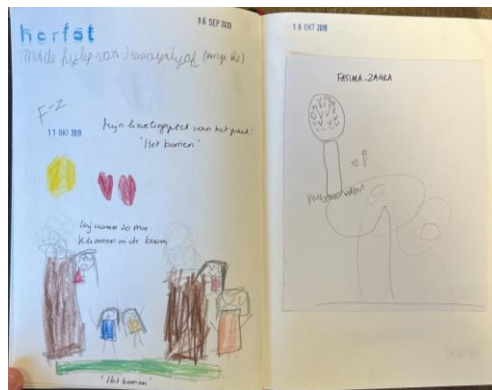
- Kring of ronde: ervaring beschrijven, verbreden, verdiepen
- Rijke leeromgeving: uitstappen, mensen uitnodigen in de klas, ontdekhoeken/-dozen/-boeken, educatief aanbod buurt (bib, erfgoed, academie,...)
- Vijf-vragenmodel

7. Ervaringscyclus

Rijke leeromgeving

Beschrijven, impressie, reflecteren

Experiment plannen

Wil je meer weten?

Op elke slide staan begrippen en concepten waar de pijlers op gebaseerd zijn.

Bij die begrippen hoort een uitgebreide leeslijst.

Die leeslijst kan je [hier](#) downloaden.

Je vindt ons terug op

www.fopem.be
www.vorming-fopem.be
www.cahier-fopem.be

of via kern@fopem.be

**Samen school maken en zo
streven naar een sociale
rechtvaardige samenleving**